

Павлова Н.С.

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри інформаційно-комунікаційних технологій та
методики викладання інформатики
Рівненський державний гуманітарний університет

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ДО РОБОТИ З Е–ЩОДЕННИКАМИ ТА Е–ЖУРНАЛАМИ

Анотація. У статті розглядається можливість електронних класних журналів (е–журнали) й електронних щоденників (е–щоденники). Висвітлені основні переваги та недоліки даних електронних ресурсів. Зазначається, що це корисні електронні системи управління освітнім процесом, які потребують відповідну підготовку майбутніх вчителів.

Ключові слова: е-журнал, е-щоденник, майбутній учитель, освітній процес, електронний документообіг.

Pavlova N. Teacher preparation for working with e-diaries and e-journals. The article considers the possibilities of electronic class journals (e-journals) and electronic diaries (e-diaries). The main advantages and disadvantages of these electronic resources are highlighted. It is noted that these are useful electronic systems for managing the educational process, which require appropriate training of future teachers.

Key words: e-journal, e-diary, future teacher, educational process, electronic document management

Інформаційне суспільство спричинило введення у загальноосвітні заклади середньої освіти (ЗЗСО) електронних систем управління освітнім процесом. Поштовхом до швидкого і доцільного застосування таких систем було також упровадження карантинних обмежень через Пандемію COVID–19 у 2020 році. Серед інструментів електронних систем управління освітнім процесом, які наразі широко розпочинають використовувати вчителі, виділимо електронні класні журнали (е–журнали) й електронні щоденники (е–щоденники). Саме тому зростає необхідність підготовки майбутнього вчителя і підвищення

кваліфікації вчителя, який працює у ЗЗСО до виваженої роботи з такими інструментами та формування єдиного інформаційного простору. З метою реалізації даного завдання у Рівненському державному гуманітарному університеті введено навчальну дисципліну «Автоматизований документообіг за професійним спрямуванням» для бакалаврів спеціальності Середня освіта (Інформатика).

Введення в роботу ЗЗСО електронних систем управління освітнім процесом спрямоване на оновлення формату комунікації між усіма учасниками цього процесу, наприклад: «вчитель – учень», «адміністрація ЗЗСО – вчитель», «учитель – батьки».

Окремі функції е–журналів та е–щоденників, введення яких (наприклад, на порталах NZ.UA, E–JOURNAL) націлене на підвищення ефективності професійної діяльності вчителя, відображено на рис.1 [1; 2].

електронний журнал - цифровий аналог паперового класно журналу;
введення відомостей у відповідному форматі (оцінок, теми уроку, домашнього завдання тощо)

розклад уроків - онлайн доступ до актуального розкладу уроків для всіх учасників освітнього процесу у відповідній формі (розклад для вчителя, розклад для учня, консультація для батьків тощо)

електронний щоденник - цифровий аналог паперового щоденника; автоматичне завантаження вчителями домашніх завдань, оцінок, відсутніх, рекомендацій тощо;

електронний кабінет для батьків - відомості про навчальні досягнення власної дитини та комунікація з вчителями в електронній формі

імпорт/ експорт/ друк даних за типом паперових версій у зручному форматі

табелі успішності - узагальнюючі дані про успішність учня, можливість для батьків відслідковувати досягнення власної дитини

формування освітньої звітності - аналітика і звіти для закладів освіти, статистика у різних форах для адміністрації закладу

розміщення навчальних матеріалів для самостійного опрацювання учнями

наявність web-інтерфейсу та мобільного додатку

Рис. 1. Окремі функції систем управління освітнім процесом

Як показує досвід, незважаючи на те, що вчитель витрачає час на заповнення е–журналу (як і для паперової версії), звітна документація, на основі введених раніше даних (рис. 2), формується автоматично.

Журнал оцінок.
для: 10-А
Інформатика
викладач: Павлова Наталія Степанівна

Додати стовпчик Додати підгрупу Додатково... ▾

прізвище та ім'я учня	лист.		Пр/р		груд.		С/р				Зощ		Ср.б	
	12	12	24	26	3	3	10	10	17	17	24	24		
1 Броварський Денис	Н	8	8		7	8	9	Д	6		зар	9	10	8
2 Бучка Вікторія	9	8	7	Н	8	9	4	Д		7	зар	5	9	7
3 Волгіна Вікторія		11	11		9	11	10	В		12	зар	10	11	11
4 Гануш Вікторія	заув	9	7		9	7	9	Д	п/п	5	Н/А	7	8	7
5 Герасимчук Яна	9	Н/О	11		хв	11	11	В			зв	к	11	11
6 Герус В'ячеслав		4	5		7	5	6	С		3	Н/А	4	7	5

Рис. 2 Фрагмент класного журналу вчителя

Наприклад, на згаданих вище порталах NZ.UA і E-JOURNAL, вчитель може автоматично отримувати вибірки і статистичні звіти для внутрішнього використання, серед яких: облік відвідуваності навчальних занять у рамках класу; зведений облік навчальних досягнень учнів окремого класу; звіт по результативності роботи вчителів; виписка оцінок окремого учня. Можливість супроводжувати домашні завдання додатковими електронними матеріалами потребує від учителя додаткових зусиль щодо їх розробки і представлення у найбільш зручних форматах, а також добору критеріїв перевірки їх опрацювання учнями.

Неперервне відстеження учнем, а також його батьками власних навчальних досягнень за кожним предметом дозволяє підвищувати якість засвоєння знань, планувати доопрацювання навчального матеріалу та подальше корегування успішності. Батьки також мають можливість здійснювати електронну комунікацію з вчителем, отримувати нагадування про батьківські збори, контрольні роботи тощо.

Ведення журналів і розкладу в системах NZ.UA і E-JOURNAL повністю забезпечується вчителями. Проте, за потреби, адміністратор може переглянути і відредагувати журнал будь-якого класу. Електронна система нівелює суб'єктивне ставлення вчительського колективу до учнів і тим, що надає батькам можливість у будь-який момент сформулювати запитання вчителю та/або адміністрації ЗЗСО, якщо виникають сумніви в об'єктивності оцінювання навчальних досягнень.

Незважаючи на те, що електронна система дозволяє якісніше організувати процес навчання, вчителі, учні та батьки відзначають низку недоліків таких нововведень.

Основний недолік ілюструє підсилення уваги до володіння інформаційно-комунікаційною компетентністю вчителями, батьками та учнями, але на різних рівнях. Інше додаткове навантаження, яке покладається на вчителів зумовлене тим, що в школах виставляється значна кількість поточних й тематичних оцінок і таким чином постає питання про самоорганізацію як учнів, так і педагога. Також можуть накладатися технічні проблеми (недостатня кількість ПК, нестабільний доступ до Інтернету, встановлення і налаштування відповідного програмного забезпечення тощо). Масове застосування методів автоматизованої обробки даних, зумовлює широке поширення прийомів і засобів несанкціонованого доступу до даних і тим самим підсилює увагу вчителів до криптографічного захисту даних, розміщених в описаних вище типах документів.

Важливим елементом подальшого обізнаного впровадження е-журналів та е-щоденників у роботу ЗЗСО є діагностика рівня задоволення адміністрації, учителів, учнів і батьків результатами використання таких інструментів на даному етапі розвитку суспільства.

Отже, електронні системи управління освітнім процесом, зокрема, е-журнали й е-щоденники, необхідно розглядати не як сучасний спосіб відображення навчальних досягнень учня, а як засіб підвищення його успішності, комунікації учасників освітнього процесу. З метою формування єдиного інформаційного простору вчителю потрібно щоденно умотивовано працювати з електронними документами (відображати поточку ситуацію, опрацьовувати раніше введені дані, зберігати відомості тощо), дотримуючись чіткого плану, диференціюючи етапи роботи з відповідним програмним забезпеченням.

Література

1. Державні безкоштовні електронні щоденники та журнали для закладів загальної середньої освіти. URL: <https://e-journal.iea.gov.ua/>.
2. Портал «Нові знання». URL: <https://nz.ua/>.